

AND. CELSII

6

Almanach

På Året
Efter JESU Christi födelse/

1730.

Utråknad

Til STOCKHOLMS Meridian.
Hvarjämte bifogas en Underrättelse,
Huru jorden kan förbättras och
giöras mer fruktbar.

STOCKHOLM,

Tryckt hos JOH. LAUR. HORRN, Kongl. Antiqu.,
Archiv. Deller.

JANUARIUS, Thore-Månad / 31. d.

Sud vilkane Svea Ländet / Konung / Drottning / Rike och Stadie

Gamla St. Planeternas Ställen och Asp. N. St.

1 a	Nyårsdag		4. 13. f. m.	12
2 b	Abel		5. 6. gr. X	13
3 c	Enoch		An. 1711. Kalt.	14
* 4 d	Iesu dop / Matth. 3: 13.		3. p. Epiph.	
5 e	Simeon		14. 5. gr. Q	15
6 f	Trettondek.		16. gr. □	16
7 g	Lucianus		7. 48. e. m. ♂ form of	18
8 a	Gudula		Kalt. ♂	19
9 b	Julianus		i s. 33. f. m.	20
10 c	Nicanor		Bläst.	21
* 11 d	Iesus lärer i templet. Luc. 2: 42.		3. p. Epiph.	
12 e	Trettio		Hyginus 842	22
13 f	20. dag. Knut		804	23
			Continuevar	24

En underrättelse / huru jorden kan förbättras och gjöras mera fruktbar.

J. B. von Rohrs Oeconomie Cap. 6. Sect. 2.

§. I.

n klot hushållare bör låta borthugga de träd och buskar / hvilka intet allenaft med sin slugga och rotter solens varma förbindra / utan och betaga jorden sin värkan / i det de suga åt sig den hästa och förr m-

14 g	Felix		♀ 9. gr.	25
15 a	Maurus		♂ 10. 58. f. m.	26
16 b	Marcellus		♀ 20. gr.	27
17 c	Antonius		Klart	28
* 18 d	Brölopet i Cana. Joh. 2: 1.		4. p. Epiph.	
19 e	S. t. Tretto		Christianus Apog. A	29
20 f	Hab. Sebast.		14. 3. gr. Q	30
21 g	Agnes		Kalt.	Febr. 1
22 a	Vincentius		21. gr. □	2
23 b	Emerentia		13. f. m. ♂	3
24 c	Eric. Transl.		Mulit.	4
* 25 d	Arbetare i wingården. Matth. 20: 1.		Septuag.	
26 e	Seyluagef.		Pauli Dm. 842	A 5
27 f	Polycarpus		♀ 0 gr. X	6
28 g	Chrysostomus		88 f. gr.	7
29 a	Carolus		♀ 5. gr.	8
30 b	Valerius		Uhrwåder	9
31 c	Adelgunda		I. 42. e. m.	10
	Vigilius		Δ♂♀	11

sta musten / och den samma ifrån de öfriga wärterna borttaga. Skulle det afhuggna hwarken kunna tienar til bygge eller bränne / så kan man södant vid stilla wåder på åkren upbränna / då det tienar i stället för gödsel.

§. 2. Vidare måste en hushållare låta sig angelägit wasra / at med besynnerlig sit utrotta alt ogräs och skadeliga wärter / och dem med hackor och harfwar så bortriswa / at de sedermata aldrig kunna tagalöfverbandeu. Han må-

FEBRUARIUS, **Ösje** Månad 28. d.

* 1 Fyrhanda sadesäker.	Lue. 8: 4.		Sexag.
1 D Sgergesima	H Brigitta	D Perig.	12
2 e Apolomeha	R	Mulit	13
3 f Blasius	R	♂ 12 gr. X	14
4 g Ansgarius	R	24 l. gr. Q R	15
5 a Agatha	R	h 10. gr. H	16
6 b Dorothaea	R	7: 17. f. m.	17
7 c Richardus	R	Q IX 8: 41: e. m.	18
* Jesus förfunnar sitt lidande.	Lue. 18:31.	Quinquag.	
8 D Tullag S.	R	Malachias	19
9 e Apollonia	R	♂ 24. gr. E	20
10 f Scholastica	R	Fet-tisdag.	21
11 g Euphrasia	R	Ustevonsdag. Kalt.	22
12 a Eulalia	R	♀ 24. gr. W	23
13 b Agabns	R	D. 6. 44. e. m.	24
14 c Valentinus	R	Klart och Kalt.	Ap. 25
* Jesus frestas af Diesvulen.	Math 4:1.	Inred.	
15 D. S. i. S.	R	Sigfridus	Gantingen 26

ste jämväl låta bortkassa all tistel / för du den blismer stor,
och sedan låta upplöja jorden / så at på det sättet rötter,
na blisiva uprisna och tistelen förgår. Men växer den ås-
ter upp / måste den samma andra gången utrotas / och ås-
tren på mitt uppkörs / tils han aldeles går bort. Den
större tistelen som aflatges / kan läggas alt på en hög och
förbränna. Han bör så mycket möjligit åt hafva om-
sorg at slappa ur den alla stora kengar / och med dem
ans

16 e Julianus		♂ 4. gr. W	27
17 f Polychronius		Kalt	28
18 g Concordia		JOH	Mars. 1
19 a Gabinus		Snö.	2
20 b Eucherius		♀ 4 gr. H	3
21 c Hilarius		9. o. e. m. Distina.	4
* Den Cananeesta	Qwinnan	Matth. 5:21.	Remin.
22 D. S. i. S.		Hilarius	5
23 e Tertullianus		h 12. gr. H	Klart
24 f Matthias		Continuerar	7
25 g Victorinus		♂ 12. gr. H	8
26 a Nestor		Solstift	9
27 b Leander			10
28 c Macarius		JOH	11
		9. 18. e. m. D Perig.	

antingen de diupa och sumpiga vågar uppfylla / eller der
det ei kan låta practicera sig / så kan hau låta gräswa en
grop i åkren / berutinnan man kan lasta steurna och se-
dan dem med jord betäcka / at dervppa jämväl kan växa
säd / lika som på then örta åkren / när det blisver gjordt
jänt och besätt. Eljest kunna steurna fö as tillsamman
på en assläse och obrukelig mark / och va en eller fiera hö-
gar upståplas.

§ 2. Emedan wattupufar / orenlighet och små moras dro
sladesiga för kren / så bör en kloker hushållare vara bes-
kyndat at släppa varnet uraf åkren igenom der till gior-
de wattuforar / i synnerhet om på åkren dro små bälder /
dewen sälla de löglända orter / samt sittigt renfa mattu-
forarna / och gräfva diken / då med den upgräfde jorden
kan uppsyllas det som är lågländt.

MARTIUS, Mars - Månad / 31. dag.

* Jesus utdresen dieswul. Luc. 11: 14.	Oeusi.	
1 D. S. i R. Albinus	A 12	
2 e Simplicius	Kalt 13	
3 f Kunegunda	Blast 14	
4 g Adrianus	24 29. gr. ☽ ☾ 15	
5 a Gerasimus	88 3 gr. ☽ ☾ Mult 16	
6 b Fulgentius	22 gr. ☽ ☾ 17	
7 c Perpetua	8. 18. e. m. ☽ 18	
* Jesus spisar 5000. Mån. Joh. 6: 1.	Latare	
8 D. R. i R. Dagjämning Δ○4	A 19	
9 e 40. Martyr.	Qi 9. 26. e. m. 20	
10 f Apollonius	Gården begynnes 21	
11 g Vindicianus	h 14. gr. X Klart 22	
12 a Gregorius	Δ○8 23	
13 b Nicephorus	o. o. gr. V 24	
14 c Mechtildes	Blast 25	
* Judarna wille stena Jesum. Joh. 8: 46.	Judiam.	
15 D. S. i R. 5. 19. e. u.	A 26	
16 e Heribertus	Klart 27	

S. 4. Åtstundan dels til at befördra sitt egit / dels och
at besträma sin nästas hästa och intresse, har uppmunrat
flitige hushållare och curieuse Naturkunnige til at der om
vara beränkte / huru de måtte kunna göra frön til alla
jordvärter eller sielstwa jorden få fruktabar / at hon skulle
göra mångfaldig frukt / och mena många utaf dem i den:

17 f Gertrud	litet suð	28
18 g Edvardus	II. gr. X D. ☽	29
19 a Josephus	Klart	30
20 b Joachim	wäder.	
21 c Maria Sel.	Benedictus	Apr. 31
* Herrans Rattward.	i. Cor. 11: 23.	Palma.
22 D. Psalm. Sonn.	Victor	A
23 e Fides	9. 41. f. m.	2
24 f Gabriel	82 gr. ☽ 24 29. gr. ☽ D.	3
25 g Mar. Bebåd.	88 88	4
26 a Stan Lærsdag	Immanuel	5
27 b Long Fredag	15. gr. ☽ ☾ 602	6
28 c Malchus	h 16. gr. X Per.	7
* Jesu Christi Upståndelse / Marc. 16: 1.	Pascha.	8
29 D. påsdag	Jonas Klart	A
30 e 2 dag Pås	9. 44. f. m.	9
31 f 3 dag Pås	Almos ☽ 25. gr. X ☽	10

na tiden / at de hafta kommit til en fullkomlig kunskap i
denna hemligheten / och upptäckt detta konsttrycket. Den
flitige Transyska Abboten Vallemont, har uti sin bok om
naturens och konstens Mårtvärigheters åtskilliga maner
och sätt gifvit vid handen / hvarigenom man måtte kuns-
na bringa såden at håra mångfaldigt / utaf hvilken här
wilja framföra ett eller annat. Ex. Man skal taga dyns-
ga efter hästar och getter / lika mycket af hvardera
slaget / och blanda tillsamman uti ett trå- eller kopparkärl;
deruppå giuter man vattn / och läter det blötas i 8. das-
gar ungefebr / sedan skal man slå detta vatnet af uti ett

APRILIS,

April · Måndag / 30. dag.

1 g	4 Dag. Vår	Hugo	Mulit	12
2 a	Theodosia	♂	13 gr. ☽	13
3 b	Agape	♀	26. gr. ☽	14
4 c	Ambrosius	♂	Quæsus	15
* Jesus kom igen lyfta dörrar. Joh. 20: 19.				
5 D. S. e. Vår	Irenes	Blaßt	16	
6 e	Wilhelmus	●	9. 43 f. m.	17
7 f	Hegeſippus	♂	Solstien	18
8 g	Perpetuus	○	Quæsus	19
9 a	Prochorius	○	10. 41 f. m.	20
10 b	Ezechiel	○	(Quæsus)	21
11 c	Antipas	○	12. gr. ☽	22
* Jag är den gode Herden. Joh. 10: 11			Milone	
12 D. S. e. Vår	Julius	○	1. gr. ☽	23
13 e	Justinus	♂	Regnaktigt	24
14 f	Liburius	○	13. e. m.	25
15 g	Olympicus	♂	Blaßt	26
16 a	Paternus	○	18. gr. ☽	27

Lärl delt saltat / uti hvilket man läter ungefähr s. stål-
pund saltvetter til ett tunlands åker. När saltvetret är
fördelt / sål man lätta såd / eller hvad frö man hälst behas-
gar / försöksuri samma natt i 4 timmars tid / och sedan
taga upp såden utur matuet / och så den på åkreu medan
hon är litet våt / om det är torrka / men är det regnva-
der och vata / så bör man torrka såden emellan dukar på
sädesboden / förr än hon utsäss. Man behövsver nu alles-
nast

17 b	Elias	♂	Osladig	28
18 c	Valerianus	♂	wåderlef	29
* En liten tid i sen mig. Joh. 6: 16.			Jubilate.	
19 D. S. e. Vår	Bernhardus	♂	Bernhardus	30
20 e	Sulpitius	♂	24. 1. gr. ☽	Maj. 1
21 f	Anshelmus	♂	7. 26. e. m.	□ 48 2
22 g	Soterus.	♂	7. gr. ☽	3
23 a	Georgius	♂	Mulit	4
24 b	Adalbertus	♀	22. gr. ☽	Per. 5
25 c	Marcus.	♂	Solstien	Cantate. 6
* Den hel. Andes åmbete. Joh. 16: 5.				
26 D. S. e. Vår	Cletus	♂		7
27 e	Anthimus	♂	* 48	8
28 f	Teodora	○	11. 2. f. m.	9
29 g	Ethicus	♂	Ostadiig.	10
30 a	Marianus	♂	19. gr. ☽	1

nast haswa två tredie delar af det utsädet man eljest odi-
neri tager til ett tunland. Åkern behövsver nu allenast
en gång fördas / utan at göda honom. Jorden må vek
vara så mager och ofruktaam som hon nogonst will / så
kan man likväl på detta fättet göra sig försäkrad om en
god års växt.

6. 5. Ett annat maner hvarigenom såden bär mångfals-
dig frukt / är detea: Man skal stöpa såden uti Erabu
i 1. dgn / och sedan beströ den samma med osläkter kalk / uti
hvilken man har blandat litet sönderstött och pulveriserat
saltvetter. När detta alt är gjordt / så läter man såden
förlisörkas / och sedan sätts henne helt iunt ut. Han lä-
ter

MAJUS, Maij: Månad /

31. dag.

1 Phil. Jacob.		21. gr.	♂	10	12
2 c Athanasius		80. gr.	* 24	13	
* Jesus lärer at bedia.		Joh. 16: 23.	Rogate.		
3 D Son. Ednd.		Korsmeja	Någn	A 14	
4 e Gångdag		Monica	Bläst	15	
5 f. Gångdag		9. 48. e. m.	Δ♂♀	16	
6 g Johan. a. port.			Wärmt	17	
7 a Chr. Himmels-		Stanislaus	Δ♂♀	18	
8 b Achatius		♀ 9. gr.	II	19	
9 c Timotheus		wäder	Ap.	20	
* Når hugsvalaren kommer.		Joh. 15: 26.	Exaudi.		
10 D 6 S. e. Väst		○ II	11. 54. f. m.	A 21	
11 e Mamertus		6. gr.	□ D.	10	22
12 f Pancratius		h 20. gr.	X	08	23
13 g Servattius		Klart	○ 11	24	
14 a Corona		○ 3. 58. f. m.	□ h	25	
15 b Sophia		4 4. gr.	Q	26	
16 c Peregrinus		Mulit	Δ○♂	27	

rer ånnu ett annat maner: man slår en spann såd utt ett stort kopparkål och deruppå höser matta, ongesehr s. embar. Detta låter man så länge koka tills såden spricker sönder, och vatnet dragit åt sig sådens sälta. Detta vatnet filar man igenom ett linnekläde: och på det at intet må förlomma, så gifwer man såden åt hönsen. Ut en stor kettel slår man 3. skålpond saltpetter och 4. embar dyngvattn till sammans, samt deruppå höser det vatnet, hvar-

* Den mig ålskar/ han ic. Joh. 14: 23.	Penter.		
17 D Pingesdag	♂ ♂	Torpes	
18 e dag Pingst.	Ericus	♀ 26. gr. II	29
19 f dag Pingst.	Potentiana		30
20 g dag Pingst.	Basilla		31
21 a Constantinus	○ 3 17 f.m. ♀ 29.gr.	Iun. I	
22 b Hemmingus	♀ 26. gr. II	Perig. 2	
23 c Desiderius	R	Lungt ♀	
* Nicodemus kom til Jesum. Joh. 3: 1.	D. Trix.		
24 D. Tref S.	Rogatianus	Någn A 4	
25 e Urbanus			
26 f Eleutherius		4 6 gr. Q	
27 g Beda	C	6. 55 e. m.	
28 a Germanus	♂ 9. gr. W		
29 b Maximinus	R	Klart	
30 c Basilius	♀ 14. gr. T		
* Rike mannen och Lazarus. Luc. 16: 19.	V p. Trix		
31 D. S. e. Trif.	Petronella	□ ○ h A 11	

hvaruti såden lokades, och låter sedan alt koka tilhöva, då saltpetter sätter sig på botn. Når detta är bestålt, tager man ett stort tråskar, och deruti slår så mycket såd man will, det må vara autingen Någ, korn, hwete ellet hafrä, här uppå höser man sedan detta tillagade vatnet, som bör vara ljumt, och låter det stå 4. twåfinger högt öfver såden; efter hon då frax begynner på svälla opp. Man betäcker karet wåt, på det at wärmen må länge hållas inne, och komma sältan i örelse. Säledes låter man såden stå ett helt dygn, på det hon den-

JUNIUS, Midsofihars. Månad/ 30. d.

1 e Nicomedes		21. gr. X	12
2 f Marcellin.		13	
3 g Erasmus		11. gr. T	14
4 a Optatus		2. 47. e. m.	15
5 b Bonifacius		Blast 18 Ap.	16
6 c Candida		4 8. gr. Q	17
* Den store Rattwarden. Luc. 14: 16.		3 p. Trin.	
D.S.e. Trin.		Robertus	A 18
8 e Medardus		Mulit	19
9 f Primus		Solståndet	20
10 g Basilides		9 11 e.m. 28.gr. J	21
11 a Barnabas		Sommar.begynnes	22
12 b Eschillus		14. 31. e. m.	23
13 c Antonius		Wackert våder.	24
* Det hortkappade färet. Luc. 15: 1.		3 p. Trin.	
D.S.e. Trin.		Elisäus	A 25
15 e Vitus		Solskien	26

na sältan / som besördar fruktbarheten / måtte desto bättre
insupa. Anteligen sätter man vatnet af såden / torkar
hemne litet på en stuggaktig ort / och sedan sätter ut henne
mycket tunt; emedan man nu tager en trediedel mindre
än annars at så en åker med. Och på det man måtte
funna så med full hand / så kan man blanda tillsammans
med såden sönderhackad halm. De som bo vid havet
funna taga en trediedel havssand och blanda tillsammans med
såden uti utvändet; ty därigenom blirwer fruktbarheten
flit.

16 f Justina		15. gr. M	27
17 g Botolphus		Mulit	28
18 a Leontius		25. gr. T	29
19 b Gerwasius		10. 13. f. m.	30
20 c Florentia		Blast Per. 8 Jul. I	
* Warer barmhärtige ic. Lur. 6: 36.		4 p. Trin.	
D.S.e. Trin.		Albanus	A 2
21 d		24 II. gr. Q	3
22 e Paulinus		♀ 5. gr. Q	4
23 f Epistrud		Warmt våder	5
24 g		19. gr. M	6
25 a David		4. 33. f. m. A 28	7
26 b Jeremias		21. gr. T	8
27 c Crescens		* Det stora fiscesänget. Luc. 5: 1.	
28 d		Det. S.e. Trin. Leo	9
29 e Petri Paul.		Någn	10
30 f Martialis		27. gr. J	A 28

ändå mycket störe / aforsak at hafssanden sämawl inne
häller en sälta. Det vatnet som blir öfver kan åter till
na til samma bruk / och kan det vettil användas / så
länge heraf något är qvar. Detta vatnet är ock förråffligit /
om man slår något deraf på rötterna af unga träd /
när som saften upptiger; ty därigenom växer de en gång
så väl till: detta skadar ei heller för de gamla träd.

§ 6. Emedan nu konsten at giöra såden fruktam /
härörer af sältan; så kommer det derpå an / at man fö
rer sådana ting tillsammans / som fåsta litet / men likväl
fassa af sig stor nyta. Maneret / huru dermed skal fort
fas

JULIUS, Håll Månad /

31. d.

1 g Aron		h 21. gr. K	12
2 a Mar. Besl.		o 28 ΔΩ h Ap.	13
3 b Anatolius		Mulit	14
4 C U L R I C A		6.2. f.m. O i rm synl	15
* Phariséernas rättfärdighet. Matth. 5:20	P. T. in.		
5 o 6. S. L. trim		Cyrilla	16
6 e Esaias		24 14. gr. Ω	17
7 f Claudius		Blast	18
8 g Kilianus		♂ 25: gr. Σ	19
9 a Cyrius		Warmt	20
10 b Canutus		♀ 26 gr. Ω *	21
11 c LEONORA		wäder	22
* Jesu Christi Förklaring. Matth. 17:1.	P. T. in.		
12 o 7. S. L. trim.		8 20. f.m. Adim reg. A	23
13 e Joel		O 1. 58. f. m.	24
14 f Phocas		Warmt	25
15 g Apostl deln.		wäder Per.	26
16 a Raineld		♀ 16. gr. Ω D.	27

sara / är detta. Man bör först hafta 3. stora dricks tunnor / på hvilka man slår ut botnen ur den ena endan. Ut de tre tunnor slår man allehanda saker / som man kan finna / såsom ben af årtillige diur / läderbitar / gamla banskär / hår af allehanda slags (sinn / horn / hästhoftvar och andra diurs hofwar / med ett ord / alt sädant / som har nogen ymnig sälta uti sig. Alt detta har man sönder i små

17 b Alexius		Contiuerar	28
18 c FRIEDRICH		5. 14. e.m. Norm. of.	29
* De falske Propheterne.		Matth. 7:15.	P. Trim.
19 o 8. S. L. trim.		Sara	Aug.
20 e Margareta		♀ 26. gr. Ι	31
21 f Praredes		ΔΩ	
22 g Magdalena		Mulit	
23 a Apollinaris		wäder	
24 b Christina		24 18. gr. Ω	4
25 c Jacobus		5:5. e. m.	P. Trim.
* Den atrogna gårdsfogden. Luc. 16. I.		Martha	A. 6
26 o 9. S. L. trim.		Regnaktigt	7
27 e Sofware		♂ 6. gr. m	8
28 f Botwidus		wäder Q Ap.	9
29 g Olavus		♀ 20. gr. sp	10
30 a Abdon		o 8 ♀ 4. gr. Ω	11
31 b Helena			

i små delar / för att det lägges i oswan bemelte 3. tunnor. I den första kastar man alt / hvad som snart kan blötas / och således det som är miukast. I den andra tunnan läggas de saker / som ej äro så miuka. Och i den tredie / det som är hårdast. Sedan syller man alla 3. tunnorna med regnvattn / om man kan hafta det. Eljest är och åvatin godt nog. De Materialier som ligga uti den första tunnan / låter man blötas i 4 dagar / de som ligga uti den andra / i 6. dagar / men de uti den tredie / i 8. dagar. Inteigen silar man vatnet ifrån dese Materialier. och kastar dem bort. Men vatnet förvarar man väl / och

AUGUSTUS, Sjördes Månad 31. d.

1 c Petri Kung.		Negr	12
2 c Sids gråter öfwer Jerusalem. Lue. 19:41.	10 p. Trin.	104	
2 D 10 S. e. Trin.		9. 12. e. m.	13
3 e Stephanus		h 20. gr. H R	14
4 f Aristarchus		Blast	15
5 g Dominicus		♂ 11. gr. m	16
6 a Sixtus		Negr	17
7 b Gunnila		24 21. gr. Q	18
8 c Chriacus		143	19
* Phariseen och Publicanen. Lue. 18: 9.	11 p. Trin.		
9 D 11 S. e. Trin.		X manus 25. gr. J	20
10 e Laurentius		2 9. 50. f. m.	21
11 f Susanna		Blast	22
12 g Clara		Qim 2. 36. e. m.	23
13 a Hippolitus		(Rotun. andas) Per.	24
14 b Eusebius		102 28	25
15 c Walsrudag		Solstien	26
* Den döfwe och dumbe. Marc. 7: 31.	22 p. Tr. A.		
16 D 12 S. e. Trin.		Grynlolphus	27
17 e Veronica		10 f. m.	104
och sedan man lätit såden derutinsan fuktas och miulna / sär man hörne ut.			
6. 7. Uti Schlesien har man ett visst slags såd / som där kallas Stauden-korn; utaf hvilken man behöfver al- lenast så ut halsparten emot det man ejest tager af en ans			

18 f Agapetus		Malit	22
19 g Magnus		♀ 14. gr. H	30
20 a Samuel		♂ 13. gr. mp	31
21 b Anastasius		24 24. gr. Q	1
22 c Timotheus		Blast	2
* Den barnhertige Samaritan. Lue 10:23.	3 p. Trin.		
23 D 13 S. e. Trin.		Zachäus	3
24 e Bartholom.		8, 58. f. m.	4
25 f Ludovicus		Wackert	5
26 g Zepherinus		Höst	6
27 a Rufus		wader	7
28 b Augustinus		8 24. gr. J	8
29 c Joh. D. halsb.		h 18. gr. H R	9
* De tijo spetelste mån. Lue. 17: 11.	14 p. Trin.		
30 D 14 S. e. Trin.		Adquetus	10
31 e Aristides		28 gr. H	11

onnan såd / och ändå gifwer det en gång så mycket.
Denna såden fodrar alleenast medelmättig jord. Det mos-
re altså vårdt at åsven vå andre orter försöka / om det
will haftva samma art. Emedan man nu talar om den
Schlesiske såden / så will man berätta hvad en förmåni
och lärde Herre på samma ort med asta har försökt: hvar
om han uti ste Articulen och ste försöket af Schlesischen
Natur- und Kunst-Geschichte/ denna underrättelsen gifwer
vid handen. Han söger at han för nägre åhr sedan uti
winter-tiden på ett gansta magert och sandigt åkerstrycke
lätit föra en ren och utlutad asta. Och emedan ge-
na folket på den orten både hvarken kunschap eller förfas-
rens

SEPTEMBER, Höst-Månad / 30. d.

1 f Egidius	2 g Justus	3 a Serapia	4 b Moses	5 c Evdorus	* Ingen kan tiena twå Herrar. Matth. 6:24	6 D. S. e. Trin.	7 e Regina	8 f Mormesa	9 g Gorgonius	10 a Theodardus	11 b Protus	12 c Cyrus	* Ankans Son i Nais. Lut. 7.11.	13 D. 6. S. f. Trin.	14 e Korsmæsa	15 f Nicethas	16 g Euphemia	17 a Lambertus
11. 38. f. m.	Solstien	7. gr. ☰	27. gr. ☱	Blast	Zacharias	D. 4. 17. e. m.	♂ 2 gr. ♫	D. Per.	Mulit	♀ 10. gr. m	Dagjämna	10. 33. f. m.	Amatus	Solstien	○. 35. e. m.	♂ 23. gr. h	Klart	
12	13	14	15	16	15 p. Trin.	17	18	19	20	21	22	23	16 p. Trin.	24	25	26	27	

18 b Methodius	19 c Januarius	* Den Wattufiktige. Luc. 14: 1.	20 D. 17. S. e. Trin.	21 e Matthæus	22 f Mauritius	23 g Leela	24 a Gerhardus	25 b Cleophas	26 c Cyprianus	Hausta	Mulit	♀ 4. gr. m	C 3. 50. f. m.	24 i. gr. mp	D Ap.	♀ 27. gr. m	Regn
248 ostavigt	30	17 p. Trin. Octob. A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				

renbet uti denna saken / så höllo de före at han gjorde mycket illa / som hvor dag lat sina dragare med sådan onyttig ladning gå a. mihl. Han for icke destomindre fort / och tröstdade det okunniga folket med utgången. Så suart wintren war förbi / lat han föra på en åker der brede vid åsven så mycket gödsel / på det at de sanima som

som talade derpå måtte med egna ögon se / hvad åtskils nad det wore emellan den fruktbarhet / som aßan åstad kommer och den som gödselen försorlar. Sedan sådde han på aßan syra spän korn / och åsven lika mycket på gödselen. Utas aßan fick han elftva och en hals kly / men utas gödseln intet fyllest sju skilar. Kornet / som wörte af aßan / blef 2. alnar långt / och hvor skyl ga 5. spän / eller 5. Scheffel såd effter Breßauist matt. Det som wörte af gödningen war knapt hal parten så långt / och gaf allenast 3. spän vid pass af skulen. Sedan om hösten sådde hau så mäl på aßan / som på gödselingen hwete / oansedt åkern ei war tienlig til sådan såd / emedan det war stark sandjord; men likväl til at försöka aßans

OCTOBER, Sjätte Månad/

31. d.

1 a Remigius		○ 10. f. m.	12
2 b Leodegarius		*○*	13
3 c Evaldus		♀ 6. gr. ♂ ΔΩ	14
* Den horttagne.		Matth. 9: 1.	19 p. Trin.
10. S. e. Trin.		Franciscus	A 15
5 e Placidus		♂ 22. gr. L	16
6 f Eschillus		4 3. gr. mp ΔΩ	17
7 g Beata		ostadigt Per.	18
8 a Demetrius		3. 43. f. m.	19
9 b Dionysius		♂ 25. gr. ♀	20
10 c Gereon		Blaſt	21
* Brölopps Kläderna.		Matth. 22: 1.	20 p. Trin.
11 D 20. S. e. Trin.		Probus	A 22
12 e Wolfridus		○ Im 5. 47. e. m.	23
13 f Theophilus		Multit	24
14 g Calixtus		† 15. gr. H R	25
15 a Hedewig		○ 20. f. m.	26
16 b Gallus		Nigret	27
17 c Sven		*○*	28

astans wårkan / har han det vägat / och haft en ymnig
bärning / allenast at hmetet på astan har litet förmåxt
sig / då der emot det som mar föddt på gödseln har stådt
allenast medelmåttigt. Han hölt derföre astan för quint-
Elsenz utaf all gödning / i det hon intet allenast gör al-
la frön fruktbara / dem föröker och starkare fördriswer/
utay

* Konungsmannens Son. Joh. 4: 46.	11 p. Trin.
18 D 21 S. e. Trin.	Lucas
19 e Ptolomäus	Kulit
20 f Caprasius	♂ 13. gr. m R ΔΩ
21 g 11000. Jungfr.	♂ 4. gr. L Ap. Notz
22 a Thure	*○*
23 b Severinus	○ 20. f. m. ΔΩ
24 c Everistus	♂ 21. gr. L *○*
* Konungens Räkenkap.	Matth. 18: 23. 22 p. Trin.
25 D 22 S. e. Trin.	Crispinus
26 e Amandus	♂ 24 6. gr. mp ΔΩ
27 f Jacobina	♀ 2. gr. L Snd
28 g Sm. Ida.	*○*
29 a Marcius	♀ 3 gr. m R
30 b Zenobius	I. 15. e. m.
31 c Quintinus	Regn

utan ock fördriswer alt ogräs / då deremor gödseln / i syne-
nerhet den frista som ei länge legat / mycket gräs och onynt-
iga växter på åkern förvorsakar.

S. 8. Om det än hade sin fullkomliga rikthet med Ex-
perimenterne, at salter / saltverket och astan / eller alla
Salia, i synnerhet nitrosa och alcalia göda jorden mycket
starkt och gjöra henne mera fruktbarande; så dr det lit-
wäl ännu ingen afgjord sak / igenom hvad wårkan detta
salter misar sin krafft / om det än ingen stier igenom en
materialist ingång uti plantorua och sammanhändning /
eller ock derigenom at jorden hålls våt / i det at Salia
fördeles alcalica draga fuktheten af lusten och jorden
aldras.

NOVEMBER, Winter-Månad/ 30. d.

* Skattpeppningen.	Matth. 22: 15.	23. p. Trin.
1 D 23 S. c. Trin.	All helgon d.	△ 24 ♀ A 12
2 e Tobias	Bläst och Regn	13
3 f Eustachius	○ 80 * 15	14
4 g Otto	♀ 10. gr. b. ○ Per.	15
5 a Malachias	♀ 5. gr. m. D.	16
6 b Gust. Adolf.	○ 7. 2. f. m.	17
7 c Engelbertus	Mulit	18
* Fairi dotter.	Matth. 9: 18.	24 p. Trin.
8 D 24. C. t. 2111	Villehadus	* 19
9 e Theodorus	24 8. gr. mp.	20
10 f Mart. Luther	○ 20. gr. b.	21
11 g Mart. Bist.	○ i. 20. e. m.	22
12 a Cunibertus	Mulit wåder	23
13 b Brictius	○ 3. 44. e. m. △ 15	24
14 c Hypatius	Continuerar	25
* Förödelsens styggelse.	Matth. 14: 15.	25 p. Trin.
15 D 25. S. c. Trin.	Leopoldus	26
16 e Edmundus	♂ 24. gr. b. ○ Ap.	27

aldramäst til sig / och således gifwa alla plantor til sin
vårt nogaamt nutriment och föda : eller ocf om saltet
igenom nogon annan kraft vårkar. Hvilket alt wore
angelägit för en hushållare at experimentera och ransaka.
S. 2. Herr Chydrey berättar uti sin historia naturali
om England / at Inwānarne därsammastådes utrota ör-
terna

17 f Uniānus	♀ 22. gr. b.	28
18 g Maximus	Klart ○ 25	29
19 a Elisabeth	□ 24	30
20 b Pontianus	Regn	Dec. I
21 c Heliodorus	8. 31. e. m. *	2
* Yttersta Domen.	Matth. 25: 31.	I Adr.
22 D 26 S. c. Trin.	Cecilia	A 3
23 e Clemens	Mulit	4
24 f Christogon.	♂ o. gr. w.	5
25 g Catharina	* 15	6
26 a Conradus	♀ 2 gr. b.	7
27 b Vitalis	Kalt och mulit	8
28 c Sosthenes	h 15. gr. X	9
* Jesu Christi inriidande.	Matth. 21: 1.	2 Adr.
29 D 1 S. i Adr.	○ 0.42. f.m. ○ 19. b.	A
30 e Anteras	♀ 29. w. □ 48 ○ 8	II

terna på de platser hwarest de wilja få / lägga dem på
backar til at torkas i vädret och Solen / sedan förwandla
dem i aska / och förblanda den samma med hafssand.
Detta sammanblandningen kasta de sedan på åkren innan
de få / och göra honom bekväm til sädning. Detta skal
strölingen uppvärma rötterna på sädene / och växten myes-
let befördra. Men man bör alka wid denna sammans-
blandningen af hafssanden / at man ej tager för mycket
utaf honom ; ty derutaf kommer iemte den goda sädene
mycket ogräs upp. Men när de af en sädan åker hafswa
slurit två gånger / då de den ena gongen fått god säd och
den andra gongen hafra / så låta de åkern ligga obrukad i
fri

DECEMBER, III. Månat

			31. D.
1 f Eligius	¶	Regnaktigt	Perig. 12
2 g Babiana	¶	wåder	13
3 a Zephania	¶	♂ 7. gr. ƿ	14
4 b Barbara	¶	¶ 8.	15
5 c Crispina	¶	○ 4. 40. e. m.	16
* Lecken i Solen och Måne.	Lue. 21:25.		Advent
6 d C. i. Adm.	¶	Nicolaus	Blåst 17
7 e Agathon	¶	♀ 6. gr. ƿ	18
8 f Zeno	¶	Mulit	19
9 g Anna	¶	♀ 22. gr. ♀	20
10 a Judith	¶	Görländs	Kalt 21
11 b Daniel	¶	¶ 16. f. m.	22
12 c Alexander	¶	Bjut. begynnes	23
* Joh. sände God til Christum.	Matth. 11:12.		Advent
13 d C. S. i. Adm.	¶	10. 4. f. m. 28	Advent
14 e Isidorus	¶	Ap. Blåst	Nat. Chr. 25
15 f Trenäns	¶	24 10. gr. ƿ	26
16 g Lazarus	¶	Klart	27
17 a Ignatius	¶	¶ 16. gr. X	28

sin åhr och hvila. Samma Auctor förmåler öfwen pag. 37. at Inwåkarena beröming mycket denna sanden til at giöda åkeix med / och bringa honom til stor fruktsamhet. Och hafwa de observerat at den sand är mycket håttere som tages uppå hafssduvet än den som tages vid hafssstranden.

			Snö	29
18 b Abraham	¶		ΔÖU	30
19 c Iacucus	¶		p. N. Chr.	
* Iohannis witnesbörd.	Joh. 1: 19.			
20 D. S. i. Adm.	¶	Jacobus	10. 31	
21 e Thomas	¶	¶ 22. e. m.	17. 1. Jan.	1
22 f Josephus	¶	♂ 22. gr. ƿ	2	
23 g Victoria	¶	Kalt	3	
24 a Adam/Eva	¶		*	4
25 b Taledag	¶		5	
26 c 2 dag Jul	¶	Stephanus	* 6	
* Jesu föräldrar	sörundra sig.	Lue. 2:33.	p. Epiph.	
27 D. R. G. e. Juld	¶	Joh. Evangel.	67	
28 e 4 dag Jul	¶	¶ 11. 35. f. m.	¶ sörvi. sf. 8	
29 f Thom. B.	¶	Kalt	9	
30 g David	¶	¶ 17. gr. X	10	
31 a Sylvester	¶	¶ 28. gr. L	11	

¶. 10. Herr D. Klaunig förmåler uti den 67. Observatⁿ utas Cent. 3. Ephemerid Acad. Nat. Curios. det åt-
ställige tromårdige Holländiske förmän hafwa berättat / at
Arsenicum, som ärilgen til stor myckenhet blifwer af Hol-
ländarena upköpt och til Barbarie sörändt / är ett besyr-
nerligt medel / til at befördra åkerbruket / i det de kasta
det samma ut på åkten / och bekoma salunda derigenom
en ganska vynning årsvarxt. Han håller före at dels de uti
Arsenico sörborgade saltaktige och swafwelaktige partiklar
nogot giöra dertill / dels ocf / at siefswa förgifset dödar
mullwadorna / som gårna giöra såden stada. Til at desto
mera bestyrka denna sassen / så förmåler samma Au-
tor

stor huru som honom är wordet berättat / at gräset på ett
ång / sem warit när belägen in til Hyttan / hwarest Ar-
senicum tillvärkas / på de ställen / som röken ifrån hyttan
kommit på / värt en gong så mycket til / som på de orter/
hvilka röken intet tråffat.

S. 11. Uti Schlesien är fölande experiment wordet för
godt funnit. Nämligent när man höst eller våhr sät sin
såd / så gör man en god loch der til tienlig lut / och tas
ger så sedan til en spanskåd / en tunna färdynga / och
den samma uti luten kokar / eller ock aldeles utpresar /
sedan låter man i luten smälta 3. à 4. Skålpond salts
petter / och det väl omblandar. Widare slår man derut
ti en span ren såd / som uti 8. timmar skal ligga och
blöta / och låter den samma sedan torka uti en bod/hwarest
wädret väl får spela igenom / men så at solen ei skinner
mycket in. Denna operation skal man göra en gong till
och så åntligent utså såden / då hon på tre dagar skal komma upp.
På detta sättet kan man haftva nyrra af sandis-
ga och mycket magra åkra / hvilka man dock bör så myc-
ket tunt. Skulle altså detta experimenter vara mycket
godt på de gårdar / hv. rest man har litet bostav / och så-
ledes ondt efter gödsel. Man behöfver ock efter detta
experimenter så allenast halsparten emot det man eljest
får / och skal man finna at ett korn har 10. à 12. ax. En
tunna af sådan tilredd såd / har gifvit åtmjistone 8. tun-
nor af sig.

S. 12. En lärh Medicus Krißwer / at man skal taga 10.
Skålpond sal fossile och 5. Skålpond osläkt salt / och låta det
uti en krukmakare ugn blifwa glödhett / och blanda ders-
uti gammal gödsel / låta det så öfver winteren och som-
maren under tak och med menniskourin det ofta bestän-
ta / och sedan taga ongesöt, 20. Skålpond utaf denna

ma-

maretien, och blanda det med 10. Skålpond gemen asta/
uppå hvilket alt man sedan slår ett embr regnvattn. Och har han sielf erfari / at når han härvi sät 3. fier-
dingar hvete / så har han fådt igen 20. färdningar. Det
säges ocf / at når man fastar votaska / fävstudar-asta och
kammakaresvånor uppå åkren så ska de den samma förs-
tråffeligen giöda. Utas en wih man wärder uti de Schle-
sifse Journalerne förmålt / at han látit en kanna hvete 2.
dygn blötas uti ope-blod / och sedan när det var torkat /
sättdet mycket tunt ut / hvarutef är fiedt / at detta
hwetet har vid upgåendet sig mycket mildt ifrån det an-
dra hwetet / som på samma tid blifvit sättd; ty / efter
det var så tunt sättd / så har det åfven tunt upkommit /
men likwäl vid sielfwa wäxten har det sättd större stånd och
mycket mera ar.

S. 13. Det åro nogra i den tankan at åkern skal tunna
göras fruktbar igenom Victriol-watn / men andra åter igen
som det samma försökt / haftva funnit nederspelet / och
säga at Victriol-jorden / med den man will giödda / giörd
åkern mera ofruktansam. Monconys berättar uti 2. Tomen
af sitt Itiner. Angl. p. 61 / at en trovårdig föruäm herre
har berättat honom / huru som nogre haftva afskurit så-
den med sielfwa halmen / så snart den blifvit mogen /
ock altsammans i jorden nederfört / hvilket eu ymnig
fjörd förorsakat. Det skier understundom / at när mon-
ga korn komma på ett ställe tillsammans / sådana under-
liga ar upväxa / hvor på man här och där i de physica-
listia striderna exempel finner. Somlige / som wilja sig
mycket bemöda / plåga lasta uti en grop / hästdynga / och
den samma ofta med watn bestänka och mål betäcka / på
det at intet för mycket regnwattn må sig intränga / och
gödseln mista sin krafft. När det nu således nogre weckor
stådt

stådt och förrutnadt/ så pressar man det båsta af gödseln/
röer det i lundt waten/ och läter den såden som man
tänker at utsä / ligga därutinman och blötas några dagar/
sedan rages såden opp/ torckas samt utsäss/ och kan man
då mänta en ymnigare årsväxt än eljest.

S. 14. Det har Herr Hof-Rådet och Professoren Christian Wolff med synnerlig succés sig bemöda: att drifwa högre denna konsten att förmora såden/ som man kan se af des Tractat om Sädens uiderbara Förökelse/ hvarutin man han med monga experimenter stadsfärster at lederna på axet fro den rätta matrix eller modern til alla uppmående halmstrå/ så at siefswa sådens förökande kommer föledes der på an/ at såden kommer diupare at läggas ner i jorden/ än som eljest plågar vara man'get/ på det at siefswa lederna på axet desto bättre mätte rota sig/ och idmåwl ar af sig uppsluta. Man finner wäl eljest stånd af 3. à 4 stråu af den gemena såden/ men så skal man altid finna därjämte/ at siefswa kornet legat diupt ner i jorden. Det wore til önskandes at denna nyttiga invention, som har til grund så wäl naturen som förnuftet blefwe af våra hushollare widare undersökt och proverad.

S. 15. Det har en wiss curieuser Man i Schlesien/ som efftergiordt Herr Hof-Rådets experiment, funnit/ at År 1719/ då likwäl/ som nog samt bekant är/ var en mycket stark torka/ ett korn gifvit af sig 388. korn/ och föledes skulle man effter en tunna få 388. tunnor/ som sannerligen wore en ymnig åhning. Dersöre hälsl er han för säkert/ at detta utsädet tillmöga bringer 300 dubbelt frukt. Han säger: om man anteligen skulle gifwa med/ at när man detta experimenter efftergiort i stort på siefswa akern/ at man skulle af en tunnas utsäde få intet

intet mera än halvparten af denna uträkningen/ neml. 150/ tunnor/ så wore dock nyttan här utaf ganska ster/ och borde sannerligen med rätta upmuntra alla hushållare/ at taga denna såden i bevdrigt o mervägande/ samt uppå nogot medel vara omtänkte/ huru de sin såd/ i anledning af jordmånenens beskaffenhet/ diupt nog i jorden mätte kunna nedersätta. Nogre Landtmän brukta wäl ibland at somlig flags såd låta åter omtödra/ så at den derigenom kommer diupare ner i jorden/ och at de fölzes des bekominga en härlig wärt/ men skulle de ock derjämte så tunt och jämt/ och intet så dubbelt och vordenligt/ som gemerligen fier/ så skulle de utan all twifull annu hafwa större fördel derutaf. Det denna Herr Wolfs sats/ (at lederna som finnas strax vid rotén på stielkau dro säs som nya fröhus/ hmwika/ när de komma at si under jorden/ utstiuota nya rötter hvarutaf uppkomma nya grenar) är aldeles riktig/ har han idmåwl funnit med lin/ på hvilket han märkt/ at altid små bi-stielkar/ om båra i rö/ med hufrudstielkan hafwa uppslitit på der stället/ hwarest små blad och en subtil led warit til finnande. Och effter han allesmost til prof har sådt litet lin/ och det nogot tunt/ så har han funnit nogre stielkar/ utaf hvilkas ledar sig twåne bi-stielkar hafwa uppslitit öfver jorden/ nästan til lika högd med hufrudstielken. Men effter siefswa buswudsstielken mästdelen är nog stark/ och biseielkarne under arbetet mätte falla af/ så är sådant lin wäl godt at taga frö utaf/ men til at arbeta onyktigt. Mera kan man se här om ur det s. försöket af Schlesische Natur-Geschichte/ p. 1407.

Uti Mr John Houghsons Collection for the Improvement of Husbandry and Trade Tom. I. N. 14. finner man följande experiment mata gjordt och approbergdt af Mr. Tho,

Tho Everard: hvilket och af Herr Pakoren Mag. Jacob Se-
renius uti des Engelse Akermans 2. Vol 5. Cap. anfö-
res. Man tager af rågvatn så mycket man tycker och
til hvarst och ett gallon (som är efter Gränst mätt 1.
lanna / 1. strop och 1. qvarter) två skålpond falk / det
samma läter man stå uti 2. eller 3. dagar och rörer det
om 3. gonger om dagen / sedan tappar man vatnet af
uti ett annat käril / och til hvarje gallon af detta falks
vatnet lägger 8. lbd saltvetter och ett skålpond duswes-
dunga / hvilket medelst omrörande 3. eller 4. resor om
dagen väl blandas tilsammans uti 4. dagars tid / och
sedan affisas vatnet til sitt annanbruk. Uti en lanna
af detta vatnet har Mr. Everard stört en giövn hweite in
emot 18. timmar / hwarefter han torkat det i vådret en
dag / och åter stört det i 12. timmar / åter torkat det som
förr / och stöpt det igen tredie resan i 6. timmar / och
så satt det i sin trågård / som hölt ei annatånen gemen jord.
Han har satt hvarst korn för sig siefst in emot 10. tum istånd
hvarst annat och ett finger diupt. Han säger sig icke så
just minnas om alla kornen kommo fort / men tror at
gausta få sveko: De som kommo upp forkoftade sig otro-
ligen / ty efter hvarst korn hade han 60. à 70. ja 80.
stråna med gausta rika ax och strida korn / varandes måns-
ga ax 6. tum långa / med 60. korn och intet under 40 /
hvilket han säger sig wisat för åtskillige. Han har också
stört sitt korn i samma vatn / och funnit en osörligknelig
växt / så at hvarst och ett korn af somliga hafswa gifvit
ungefehr 60. ax. Mr. Everard har också stört erter och
honor uti samma slags laka / men intet kunnat säga /
om han feiat uti alt för långt frövande / efter intet dera
kom fort. Men han har tagit den töcka materien / som
är bländat efter vatnet och blandat med 4. gonger så mycket
jord /

jord / lätanbes det ligga winteren öfver uti en sandgong
på södra sidan af en apelträds häck. Sedan har han gjore
en rad med häx 4. tum emellan hvarst / och uti hvarst
och ett lag en avon af samma jordblandning med en eft
öfwan på / beräckandes med gemen jord. Samma eft
har växt upprå dylebuskarna til en högd af 9. fot / och på
många skallen skutit sina resvar lika soxi w:nrankor / och
burit en myckenhet af stora erikidor / så at han af 60. à
80. erter kunde hafswa vid sitt bord dageligen ett eller tu-
sat gröna erter / alt ifråu den tiden de begynt at mog-
nas / ongefehr ifråu medio Juuli, ända til Michelmes-
fan; men de woro af det första slaget af hrita frter /
som gemenligen säs i trågårdarna; han menar sig väl
kunna giàsa at det var öfwer en half bushel eller ongefehr
2. färding erter. Han har ock frestat med hweite / och stöpt
det i falkvatn allena / som uti bråvin allena / och somt
uti bråvin och falkvatn tilsammans / hvilket han har
satt i jorden på samma sätt som det förra; han har sadt
utof hvarst och ett korn en otrolig hop med fielkar / som
hafft råt ymniga ax / somlige 50. à 60. / och somlige me-
ra; somlige ax woro nästan 7. tum långa / men förr än
hweitet blef moget / så åte foglarua opp kornuen / så at han
intet kunnat giàsa därvid nogon mjdare observation.
Med en del af lakan måndg med saltvetter / falk och dus-
wedunga / har han watnat åtskilliga tråna och plentor i
sin trågård / och funnit dem växa och grönstas mycket
snabbare än negra andra af samma slag. Mr. Dickenson,
som bor i Southampton i England / har satt ner i jorden en
fielka af Rosenmarin ongefehr 2. tum long / och när den
begynt at växa / har han den watnat med samma salts-
petervatn / så at han den sommare växt til 3. fots högd /
med en stor spridande buska / och berättar han at han öf-
ver

wer helasommeren allenast wäntat hottom twänne gonger.
Såsom så väl i hela Naturkunnigheten i gemen /
som i synnerhet i den delen / som idre är at förfå natu-
ren af alla växter och plantor / ingen annan väg är til-
den så gönna / och för alla våra sinnen förborgade fan-
ningent din igenom flera rejer anstälta rön samt en lång
förfarenhet / och den samma likväl är så högtndig uti
Oeconomien , att utan desernande man måste alt mös-
ga på gisningar; så anmades hvor och en respetive Als
Stare af Landets cultur och Rikets välmågo / att anställa
föregende eller dylika försök / på det man därigenom
måtte finna vad fröets förtning och blötning är
stadkommer i anseende til siflva växtens förléning och
frödighet. Men om af Experimenter spila givras giltiga
slut / måste de icke allenast på mångabanda sätt och in-
vändningar anställes / utan ock all försiktighet tagas vid
deras uråttande / såsom oförgripeligen vid åswannande
försök måste akta:

1. Huru lång tid lakant eller vatnet hvaruti såden
föpes / tillagas / och om der till fördras en vis och de-
terminerad tid / utan hvilken i alt tagande försöket
mislyckas.

2. Huru lång tid fröet behöfver at indricka lakant / som
trifflas utan kommer at proportioneras så väl effe-
fröets penetrabilitet eller genomgänglighet / som lakans
genomträngande krafft: och hvad på dylgd det har / at for-
net någon annan tid längre och fortare legat i frö.

3. Graderne i torfkant efter blötningen / och hvad där-
på följer / at det säs vätare eller torrare / i anseende
til åtskillige jordmåner.

4. Måste vid utjädet observeras så väl den föregende
de som närvärande samt påföljande våderleken / och om
i tor-

i torfa eller vöta förtningen besödrar fornets lis eller
präserverat den samma / eller ock at det murlnar eller
kutnar.

5. Jordmånen / anten den är af kylaktig eller varm-
föngig natur / och i hvilken det föpte fornets bättre trivses :
hvar med lidnemärken för hvor jordmånen noga böra up-
sättas.

6. Hör fornnet som är föpt i ett och samma vatn säs
på åtskillige jordmåner / på det man må finna uti hvil-
ken jord det har bösta trefnad / då åsmeuväl samma
lags forn som det föpte / hör säs bredvid / at man må
se åtskillnaden.

7. Varieras förtningen i åtskillige vatn / då man torde
finna hvad slags laka hvar och en jordmånen ållar.

8. Det förtte och ostörtte urjädet måste vara af ett slag/
säs på en stund / till lika distance fornnet emellan / och li-
ka diupt / samt i en och samma jordmånu.

9. Måste fördenskuld platsen mätas til längd och bredd/
fornen / om mögelgit är / räknas / af det förtle och ostör-
te / som annoteras / och vid fördelen / hägnes åhring så
väl mätas som väggas ; på det man må mäta hvilken
dera är stridare och compactare eller fastare ; då åsven
man kan finna hvilket fors är större eller mindre / om
man af higae Sorens uttager nogra / räknar dem och
ser hvad de giöra i wiken / som är proportionel emot
storleken och fastheten når fornnets antal är lika.

10. Fortfares hör med noare åhr / och märkes om för-
loftingen har sig oltid i samma proportion til hvor an-
nan / oblycerandes man åsven våderleken noga öfver
hela sommaren.

11. Försökes om jordmånen på detta fältet utmagras
eller föchäras / eller blir utan fördräktning.

12. Försökes om öringen af det förtle fornnet til utmöde
är bättre eller jämingod med det ostörtte.

PRO.